

Beszámoló az EFOP 3.2.6-16 számú, A tanulók képesség-kibontakoztatásának elősegítése a köznevelési intézményekben című projektről a Barsi Dénes Általános Iskolában

Az **EFOP 3.2.6-16 számú, A tanulók képesség-kibontakoztatásának elősegítése a köznevelési intézményekben című** projekt keretében a Magyar Képzőművészeti Egyetem 187 köznevelési intézménnyel kötött együttműködési megállapodást, melynek során a köznevelési intézmények művészetpedagógiai módszertani megújítása és művészeti eszköztárának bővítése, a méltányos és minőségi oktatáshoz való egyenlő hozzáférés biztosítása a köznevelés eredményességének, hatékonyságának erősítése érdekében valósult meg. A projekt rész céljai elősegítik, támogatják mindazokat a nevelés-oktatás tevékenységben közvetlen ill. közvetett tevékenységeket, melyek elősegítik a művészet-oktatás módszertani kultúrájának és módszertanának fejlesztését, megvalósulását, bevezetését, mérés-értékelését, visszamérését, szakmai szolgáltatásának speciális eszközökkel ellátását.

Az „EFOP 3.2.6-16-2016-00001 A tanulók képességkibontakoztatásának elősegítése a köznevelési intézményekben” elnevezésű projekt keretében, a Magyar Képzőművészeti Egyetem partnerintézményeként, a partner egyetem által biztosított tananyagok és módszertani támogató dokumentumokból kiválasztott szakmai programok tananyagának, módszertanának elemeit a helyi tantervünk sajátosságait figyelembe véve felhasználjuk, alkalmazzuk a tanórai tevékenységekben, valamint a tanórán kívüli egyéb nevelő-oktató munkában, a helyi tantervi és tantárgyi programoknak megfelelően a szakkörökben, a szabadidős tevékenységek során.

A projekt fő beavatkozási területei:

1. a köznevelési intézmények művészetpedagógiai módszertani megújítása (beleértve a hátrányos helyzetű tanulók számára az alap- és középfokú művészetoktatásban való részvételt elősegítő módszertani fejlesztések megvalósítását);
2. a pedagógusok felkészítése az új módszertan adaptálására;
3. a művészetpedagógiai munka támogatása;
4. a köznevelési intézmények hálózatosodásának támogatása;
5. a köznevelési intézmények művészeti eszköztárának megújítása.

A projekt során a fenti partnerrel tételesen ezek a tevékenységek valósultak meg:

EFOP-3.2.6-16-2016-00001 / Magyar Képzőművészeti Egyetem
„A tanulók képesség-kibontakoztatásának elősegítése a köznevelési intézményekben”
című projekt keretében megvalósuló művészetpedagógiai munkát támogató program

Pedagógus továbbképzés:	IGEN
Résztvevők:	4 fő
Tananyag kipróbálás:	IGEN
	2 fő
Anyagok átadása:	IGEN
Alapcsomag:	1 db
Speciális csomag:	1 db

Pedagógus továbbképzések leírása

A továbbképzés megnevezése:	Felzárkóztatás és hátránykompenzálás művészeti neveléssel
A képzés helyszíne:	Igazgyöngy Alapítvány Berettújfalu, Sinka u 7.
A résztvevő pedagógus(ok):	2 fő

A továbbképzés célja

A program felkészítette az általános iskolák alsó tagozatos nevelőit arra, hogy oktatásukban a felzárkóztatás és hátránykompenzálás érdekében - a vizuális kommunikációfejlesztés mellett - a szociális készségeket állítsák a nevelés fókuszába, segítve ezzel a komplex személyiségfejlesztés tudatos kiteljesítését.

A pedagógus(ok) a következő továbbképzési programban vettek részt

A képzés egy olyan területet állított a pedagógiai munka fókuszába, ami a jelenlegi oktatási rendszer egyik legnagyobb problémájához, az integrációhoz ad segítséget. A program olyan hátránykompenzáló vizuális nevelést alkalmaz, mely képes a szociális kompetenciákat is fejleszteni. A képzés az alsó tagozaton tanítók pedagógiai módszertani fejlesztését célozta.

A tantárgy, melynek keretében ez a cél könnyedén fókuszba állítható, a vizuális nevelés. A kerettanterv adta lehetőségekkel élve, tematikus megköttetés nélkül tárhattuk fel azokat a lehetőségeket, ahol a vizuális kommunikációs és a szociális készségek fejlesztése egymást erősítve jelenhet meg a nevelési célok között. A képzési program lehetőséget kínált az adott tanulócsoportra szabott optimális fejlesztéshez, és a differenciáláshoz szükséges módszertan elsajátítására.

A célok teljesülésének titka a jó feladat, óraterv kidolgozása. Ahhoz, hogy ebben sikeresek legyünk, szükséges az elméleti háttér, ami a kerettanterv ismerete mellett a szociális kompetenciák ismeretét is feltételezi. Itt a személyes és a társas kompetenciák fejlesztése, és ennek inkluzív oktatás szempontjából történő értelmezése volt a képzés első része, ahol az előadások mellett csoportmunkában keresik meg a pedagógusok a kapcsolódási pontokat.

A személyes kompetenciák között kiemelt az önbizalom, az önbecsülés fejlesztése is, fontos, hogy a pedagógusok tökéletesen tisztában legyenek azokkal a technikai eljárásokkal, amelyek ennek a korosztálynak a vizuális kifejezőképességének fejlesztéséhez szükségesek. A képzésben a gyakorlati blokk egy részében saját élményű meg tapasztalással a pedagógusok a gyakorlatban is elkészítették a feladatokat, a technikai ismeretek és javítási lehetőségek elsajátítása céljából. Először csoportban, majd egyénileg is képessé váltak óratervek készítésére, és annak gyakorlati kipróbálására is, melyről prezentációkkal számoltak be.

A továbbképzés megnevezése:	Keresttantervi vizuális nevelés az általános iskolák alsó tagozatán
A képzés helyszíne:	Igazgyöngy Alapítvány 4100 Berettyóújfalú, Sinka u. 7.
A résztvevő pedagógus(ok):	1 fő

A továbbképzés célja

A program felkészítette az általános iskola alsó tagozatos tanítóit arra, hogy a komplex vizuális művészeti nevelés eszközeivel és módszereivel, egy holisztikus szemlélet jegyében minden tanórán növelni tudják a tanítás/tanulás hatékonyságát. További cél volt a későbbi együttműködés lehetőségének kialakítása, ami lehetővé teszi a folyamatos kapcsolattartást, tapasztalatcserét.

A pedagógus(ok) a következő továbbképzési programban vettek részt

A vizualitás természetes módon jelenik meg az élet minden területén és az egyes iskolai tantárgyak tanítása-tanulása során nemkülönben. Így a vizuális művészettel nevelés magától értődően kínálja az együttműködést más műveltségterületekkel.

Nemzeti alaptantervünk integratív szemléletű, ezt tükrözik a tantervírók figyelmébe ajánlott közös tantárgyi (keresztntantervi) tartalmak is, és keresztntantervi kompetenciák (például a személyes és társas kompetenciák) amelyek fejlesztése nem egyetlen tantárgy feladata, azok a legkülönbözőbb tanórákon is jelen vannak.

A keresztntantervi vizuális nevelés azonban ettől némileg eltérően nem csupán a keresztntantervi tartalmakra, kompetenciákra koncentrál, hanem a komplex vizuális művészeti nevelés eszközeivel és módszereivel más tanórákon is a tanítás/tanulás eredményességét segíti, a vizualitás által mintegy hidat képez a tanulás különböző területei között.

A keresztntantervi vizuális nevelés esetében a különböző diszciplínák megtartják ugyan önállóságukat, de kilépve elszigeteltségükből a vizuális megismeréssel, kifejezéssel, alkotással összekapcsolódva komplexebbé válnak, így a tanulás élményszerűbbé egyúttal hatékonyabbá tehető.

A képzés egy régen esedékes paradigmaváltást készített elő ezen a területen, ami azonban csak akkor következik be ha a pedagógusok maguk is megtapasztalják az új, holisztikus szemléletű tanítás eredményességét.

A képzésben résztvevő pedagógusok az új módszereket, megközelítéseket saját tanóráikon kipróbálták, majd ezeket közösen is értékelték. A képzés során kapott nyomtatott és internetes anyagok mellett létrehoztak egy feladat bankot és ami ennél is fontosabb egy hálózatot, amely a tapasztalatcserékkel folyamatosan segítheti munkájukat.

A továbbképzés megnevezése:	Projektmódszertan alkalmazása az általános iskola alsó és felső tagozatán
A képzés helyszíne:	Igazgyöngy Alapítvány 4100 Berettyóújfalu, Sinka I. u. 7.
A résztvevő pedagógus(ok):	1 fő

A továbbképzés célja

A továbbképzés felkészítette az általános iskola tanítóit és tanárait a projektmódszer (egyéni és csoportos projektek) hatékony alkalmazására a tanórákon és a tanórákon kívüli foglalkozásokon. Képessé váltak a tanítás-tanulás hatékonyságának növelésére, az önálló tanulási képesség fejlesztésére, valamint a hátránykompenzációs tevékenységre.

A pedagógus(ok) a következő továbbképzési programban vettek részt

A projektmódszer a tanulásszervezés egyik leghatékonyabb módja. A projektfeladat az oktatásban a problémacentrikus tanulást valósítja meg, olyan komplex tevékenységi kört jelent, amelynek középpontjában egy-egy probléma áll. Szemben a hagyományos lineáris ismeretátadási módszerekkel a projektek a „darabokra szedett” világot egységben láttatják, a különböző helyekről származó ismeretek, tapasztalatok összefüggéseire mutatnak rá. A projektmódszerű tanulás során az

ismeretszerzés fő forrása a tapasztalás, a cél egy-egy életszerű probléma lehető legtöbb vonatkozásának és összefüggésének feltárása.

Fontos vonása a projektnek az is, hogy a megismerő tevékenység során az egész személyiséget mozgósítja; olyan képességeket is fejleszt, amelyeket a hagyományosabb ismeretátadási és készségfejlesztési módszerek csak igen csekély mértékben. A projektmunka során a tanulók saját korábbi élményei, tapasztalatai, más helyekről származó ismeretei is összekapcsolódhatnak. A projektmunka segíti a szocializációt, fejleszti a szervezőkészséget, az ismeretszerzés módszereinek önálló alkalmazására készítet, általában nagyobb önállóságra nevel, mert a diák a tervezéstől, az időbeosztástól a megvalósításon át egészen az értékelésig a projekt minden mozzanatának aktív résztvevője.

A projekt alapvető jellegéből következik, hogy a „multidiszciplináris” tanulás legtermészetesebb módszere, jó lehetőséget teremt a különböző műveltségterületek ismeretanyagának összekapcsolásához is.

A képzés lehetőséget teremtett a különböző típusú projektek megismerésére, valamint a projektmunkához kapcsolódó bizonyos módszertani „fogások” gyakorlati kipróbálására.

A projektfeladatok alapvetően a diákcentrikus tanulás modelljét valósítják meg, így a hagyományostól eltérő tanári munkát feltételeznek. A pedagógus nem annyira a tanító szerepben jelenik meg, sokkal inkább az inspiráló, segítő, a tanulás optimális lehetőségét megteremtő személy.

A projektfeladatok többnyire önálló kutatást is feltételeznek a diákok részéről, a szűk órai keretek között csak igen előrelátó tervezés, alapos előkészítés mellett valósíthatók meg. A képzésben résztvevők ehhez a tervezéshez, előkészítő munkához kaptak hatékony segítséget, hogy a módszert ne csak „projektszerű” feladatokon, hanem valódi projekteken keresztül próbálhassák ki.

Tananyag kipróbálás

A résztvevő intézmények iskolafok- és iskolatípusnak megfelelően a következő tananyagok pilot kipróbálásában vehettek részt saját döntésük alapján:

Mintaprogram környezet-és kézműves kultúra tanszakra

Mintaprogram képzőművészet tanszakon

Mintaprogram Grafika és festészet tanszakon

Mintaprogram Fém- és zománcműves tanszakon

Mintaprogram Textil- és bőrműves tanszakon

Mintaprogram az általános iskolák első két évfolyama számára Felzárkóztatás és hátránykompenzáció művészeti neveléssel

Mintaprogram az általános iskolák számára a Kereszttantervi vizuális nevelés az általános iskolák alsó tagozatán

Vizuális alkotógyakorlat (Az alapfokú művészeti nevelés – vizuális alkotógyakorlat és a vizuális nevelés – vizuális kultúra tantárgyak közös fejlesztési céljai mentén)

Projekt módszer az általános iskolák alsó és felső tagozatán

Rajz- festés, mintázás tantárgy oktatásához művészeti szakgimnáziumok részére – a „kockától az aktig” hagyományos fejlődési elvre épülő rajzoktatási szemlélet módszertani frissítése

Rajz- festés, mintázás tantárgy művészeti szakgimnázium és technikum – a nem lineáris fejlődési elvre épülő rajzoktatási szemlélet

„FÖLD – RAJZ – TAN” A táj, - mint térelmény és komplex környezet,- vizuális interpretációs lehetőségei

A kipróbálást az intézmény a saját hatáskörében végezte tanórai vagy tanórán kívüli tevékenységek formájában, amelynek keretében felhasználásra kerültek a tananyagokhoz tartozó módszertani segédletek.

Az intézmény a következő tananyagokat választotta:

L. Ritók Nóra: Mintaprogram az általános iskolák első két évfolyama számára Felzárkóztatás és hátránykompenzálás művészeti neveléssel

Eszközcsomag a projektfeladatok helyi végrehajtásának támogatására

A projekt keretében több tevékenység is folyhatott egy-egy intézményben (tanár továbbképzés, jó gyakorlat leírása, tananyagok kipróbálása, helyi rendezvények). Az együttműködés során végzett tevékenységek támogatásához a projekt egy-egy, a foglalkozásokat, illetve programszervezést segítő eszközcsomagot állított össze, melyet megkapott az intézmény.

A projekt keretében fejlesztett tananyagok (mintaprogramok) és módszertani segédletek, valamint a kidolgozott új képzési módszertani fejlesztések pilotszerű kipróbálásának támogatása, képzési módszertani fejlesztések alkalmazásának támogatása céljából érkezett az eszközcsomag az intézmény számára.

A pedagógus képzések helyi feladatainak megoldásához, a képzések zárófeladatainak gyakorlati végrehajtásához, az új módszertan alkalmazásához is támogatást nyújtottak a szakmai anyagok.

A következő eszközök segítették a projektcélok sikeres helyi megvalósítását:

- ☐ Feladatok tervezéséhez, a tanulói munkák vázlataihoz, hajtogatós, egyéb papírplasztikai feladatokhoz és egyszerűbb rajzi feladatokhoz alkalmazható papírok: A/4 és A/3 méretű irodai papír
- ☐ Hajtogatós, egyéb papírplasztikai és kivágós ill. montázs-kollázs és dekorációs feladatokhoz alkalmazható papírok: 12 szí A/4 méretű színes papírok 500 lapos kiszerelésben kék, sötét-kék, lazac, homokszín, rózsaszín, sárga, világos sárga, szürke, zöld, sötétzöld, narancs, vörös színekben
- ☐ Rajzi feladatokhoz grafit ceruzák HB, B, 2B keménységben és radírgumi csomag
- ☐ Plasztikai feladatokhoz natur és színes gyurmakészletek.
- ☐ Az elkészült tanulói munkák rendszerezésére, kiállítására alkalmas segédanyagok, melyek nagy változatosságban kerültek kiválasztásra, hogy minden lehetséges felületen és iskolai térben segítse a kiállításrendezést és egyéb tanórai és tanórán kívüli művészetoktatási tevékenységet: színes mágneskorongok fémtáblákhoz, térképtű csomagok parafa és puhafa táblákhoz, paravánokhoz, gyurmaragasztó plasztikai munkák összeállításához és kiállítás-rendezéshez, különböző szélességű és hosszúságú egyoldalas és kétoldalas ragasztófelületű szalagok tanórai kollázs-montázs és plasztikai feladatokhoz, valamint kiállítási installáláshoz, binder csipesz csomagok különböző méretben alkalmasak plasztikai munkák készítéséhez, tanulói alkotások kiállításához falon, paravánon, kiállító térben feszített zsinigre vagy drótra csatolva, stb.

- ☐ Iskolai alkotómunka kiegészítő kellékei, ollók, univerzális kések, fémvonalzók tekercses papírtörlő csomagok, nagyméretű csomagolópapír.
- ☐ Karos papírvágógép a tanórai munkához és annak előkészítéséhez, valamint kiállítási installáció előkészítéséhez.
- ☐ Különböző folyékony és stiftragasztók tanórai munkához és kiállítás rendezéshez.

Szabó László
igazgató